

Het glazen plafond van de Nederlandse wetenschap

Hoewel in Nederland meer vrouwen dan mannen een universitair diploma halen, is de doorstroming van vrouwelijke afgestudeerden naar een wetenschappelijke carrière beperkt. Recente cijfers van de Europese Commissie laten zien dat Nederland onderaan bungelt als het gaat over de participatie van vrouwen in wetenschappelijke functies.

De laatste jaren ronden er elk jaar ongeveer evenveel vrouwen als mannen een proefschrift af in Nederland. Dit vertaalt zich echter niet in verdere fases van de wetenschappelijke carrière. In een internationale vergelijking scoort Nederland zelfs bijzonder slecht. Volgens een recent rapport van de Europese Commissie is amper 24 procent van het wetenschappelijk personeel in Nederland vrouw. Nederland staat daarmee (samen met Luxemburg) op de laatste plaats (zie figuur). Ook op wereldschaal scoort Nederland bedroevend laag. Volgens gegevens van de UNESCO uit 2011 over 71 landen scoren alleen Japan, Gambia en Zuid-Korea slechter.

De moeizame doorstroming van vrouwelijke onderzoekers naar wetenschappelijke topfuncties wordt vooral verklaard door de gezinsverantwoordelijkheden van vrouwen. Onderzoek aan de University of California toonde bijvoorbeeld aan dat vrouwelijke postdoctorale onderzoekers die kinderen (plannen te) krijgen hun carrière tweemaal sneller opgeven vergeleken met hun mannelijke collega's. Bovendien hebben zij die wél doorstromen naar academische topfuncties volgens onderzoek aan Cornell University minder kinderen dan hun mannelijke tegenhangers, en ook minder dan ze eigenlijk voor ogen hadden. Daarnaast hebben vrouwelijke wetenschappers nog te vaak te kampen met impliciete vooroordelen. Onderzoek aan Yale University toonde aan dat bij twee identieke cv's in wetenschappelijke sollicitaties beoordelingscommissies eerder geneigd zijn de mannelijke kandidaat aan te nemen.

Daarenboven worden vrouwelijke wetenschappers vaak lagere lonen aangeboden. Volgens de Europese Commissie verdienen in de publieke sector vrouwelijke wetenschappers vandaag gemiddeld 25 tot 40 procent minder dan hun mannelijke collega's.

Als we naar wetenschappelijke topfuncties kijken dan is het aandeel vrouwen in Nederland zelfs nog lager. Amper 14 procent van de Nederlandse rectoren is vrouw. Daarmee bevindt Nederland zich in de laagste regionen van de ranglijst in Europa, in gezelschap van Luxemburg, Frankrijk, Cyprus, Roemenië en Griekenland. Hoewel een rapport van het Landelijk Netwerk van Vrouwelijke Hoogleraren (LNVH) aantoont dat de genderbalans sinds 2002 iets minder ongelijk is geworden, met een stijging van 12 naar 35 procent vrouwelijke universitaire docenten in 2012, 9 naar 22 procent universitaire hoofddocenten, en 7 naar 16 procent hoogleraren, blijft het aantal vrouwelijke wetenschappers aan de universiteit in ons land naar verhouding erg laag. Op Europese schaal scoren alleen Litouwen, Tsjechië en Cyprus slechter. In dit tempo zal een gelijke man-vrouwverdeling aan de Nederlandse universiteiten pas tegen 2058 bewerkstelligd zijn.

Maar laten we eindigen met een positieve noot. Nederland neemt op sommige terreinen ook het voortouw. Volgens de laatste gegevens van de Europese Commissie (2014) scoort Nederland bijzonder goed op het gebied van deelname van vrouwen aan nationale wetenschap-

DEMOS verschijnt 10 x per jaar en wil de kennis en meningsvorming over bevolkingsvraagstukken bevorderen.

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen met bronvermelding wordt op prijs gesteld. Graag ontvangt de redactie een bewijsexemplaar. De personen op de foto's komen niet in de tekst voor en hebben geen relatie met hetgeen in de tekst wordt beschreven.

Het NIDI is een instituut van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen en is geaffilieerd met de Rijksuniversiteit Groningen. Het NIDI houdt zich bezig met onderzoek naar bevolkingsvraagstukken.

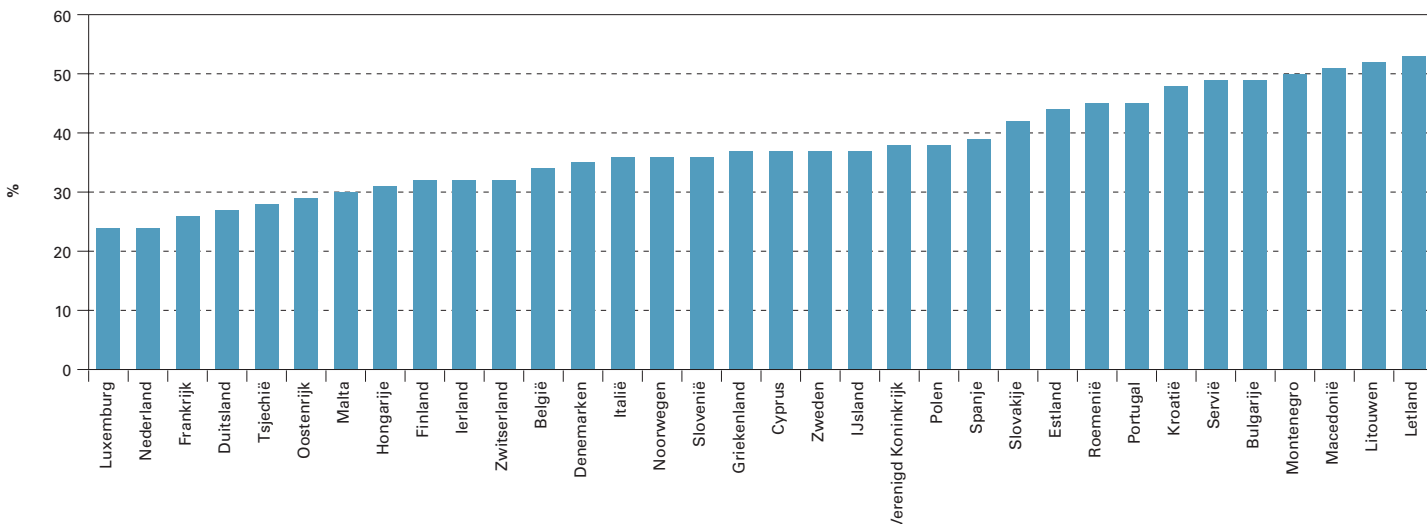
colofon

DEMOS	is een uitgave van het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut (NIDI).
Redactie	Nico van Nimwegen, hoofdredacteur Ingrid Esveldt, eindredacteur Harry van Dalen, redacteur Peter Ekamper, (web)redacteur
Adres	NIDI/DEMOS Postbus 11650 2502 AR 's-Gravenhage (070) 356 52 00
Telefoon	demos@nidi.nl
E-mail	demos.nidi.nl / www.nidi.nl
Internet	gratis
Abonnementen	
Basisontwerp	Harmine Louwé
Druk	www.nadorpdruk.nl

pelijke en bestuurlijke raden, waar mannen en vrouwen gelijk verdeeld zijn. Het is dus aan te bevelen om deze lijn door te trekken naar andere wetenschappelijke functies ten einde het glazen plafond in de Nederlandse wetenschap te doorbreken.

Christof Van Mol, NIDI,
e-mail: Mol@nidi.nl

Percentage vrouwelijke onderzoekers per land in Europa, 2012

Bron: Europese Commissie (2015). She Figures 2015. Gender and research in innovation. Statistics and Indicators. Luxembourg: European Union.